

Tomáš Chmura

Concertino pro bicí soupravu s doprovodem tympánů a velkého bubnu

Concertino

pro bicí soupravu s doprovodem tympánů a velkého bubnu

"Concertino pro bicí soupravu s doprovodem tympánů a velkého bubnu" bychom mohli nazvat "absolutní hudbou". Skladba totiž není programní, s jistou nadsázkou můžeme vypořádat podobnost mezi touto skladbou a klasickými třívětými instrumentálními koncerty. V našem případě je však sólistou hráč na bicí soupravu a roli doprovázejícího tělesa (nebo doprovodného klavíristy) zde přebírá tympánista. Podobně jako v instrumentálních koncertech pro jiné nástroje musí být sólista výtečně technicky vybaven pro hru v šech myslitelných hráčských "oříšků", jakými jsou například grooves v různých stylech (rock, jazz, funk, heavy metal atd.) a rozličných technik (tlačný vír, dvojité údery, paradiddle, akcenty atd.). Ani tyto dovednosti však hráči nebudou stačit k zvládnutí tak náročných skladby, není-li sólista schopen či ochoten pečlivě prostudovat veliké množství interpretačních pokynů a speciálních značek včetně povinných rukokladů, eventuálně není-li schopen vedle těchto omezujících pokynů vzápětí vytvořit improvizovaný úsek. I když je sólista způsobilý vyhovět všem těmto nárokům pro zkušeného hráče obvyklým (včetně hry na dvojšlapku), bude se ještě muset vypořádat i s místy "atypickými", mezi které patří například neobvyklé uplatnění kvintol v první větě, výměny paliček ve větě třetí a podobně.

První věta, Variace, je zahájena rytmickým tématem. Toto téma je pak ukryto v každíčkém taktu první věty. Buď je obsaženo v partu sólisty, nebo je hrají tympány, jindy je slyšitelné jedině díky precizní souhře obou hráčů. Téma je v partech obou nástrojů akusticky zvýrazněno buď dynamikou, nebo nástrojovou barvou, většinou však kombinací obou způsobů. Pro celou větu však platí neměnné dogma: Ať už je téma jakkoli ztvárněno, či "zdeformováno" rytmy v nichž je obsaženo, nesmí se posluchači ani na jediný okamžik ztratit mezi ostatními zvuky hráči produkovány.

Druhá věta "Quasi improvvisando" začíná virtuózně vyznívajícími sólovými vstupy tympánisty. Pak už tympány a velký buben až téměř do konce pouze doprovázejí hru sólisty, která je zdánlivou improvizací. Sólo hráče na bicí soupravu nedoporučuji hrát příliš rubatově z důvodu usnadnění přesné souhry hráčů, nehledě na to, že obsahuje množství složitých rytmů, jejichž nepřesné zahrání by mělo za následek dojem celkové chaotičnosti a beztvarosti této věty.

Třetí část "Concertina" - Rondo - obsahuje téma, hrané téměř vždy tympánistou, kdežto mezihry jsou zpravidla záležitostí hráče na bicí soupravu. Navzdory tomu, že téma je často rytmicky a tempově variováno, musí být (zejména v místech, kde hrají oba hráči současně) bezpečně rozpoznatelné. Speciálně upozorňuji na číslo 10, kde téma hrají tři výškově odlišné činely. Nejen požadavky na zvukový charakter tohoto úseku skladby, ale zejména druhé části druhé věty (Quasi improvvisando) od úvodňují své extrémní nároky na kvalitu činelů a stojanů. Činely musí posluchač snadno rozlišit na čtyři "tónové výšky" (soprán, alt, tenor, bas) a stojany nesmí zejména při hře plstěnými paličkami produkovat žádné vlastní zvuky.

Sólista je doprovázen zkušeným tympánistou, jehož trojice symfonických tympánů (náhrada nástroje například tomtomy je nepřipustná) je doplněna naležato umístěným nezatlumeným symfonickým velkým bubnem. Part tympánů je místy technicky náročnější, než part sólisty, v druhé větě obsahuje sólovou "kadenci" a je nutné, aby tympánista vedle svého řádku sledoval hru sólisty a tomuto se ve všem přizpůsoboval. Požadavky na vybavení tympánisty nástroji nejsou nijak neobvyklé, přeladit lze pohodlně mezi jednotlivými větami. Nejsou-li dostupné tympány způsobilé pro předepsané ladění, lze tóny transponovat, ovšem při dodržení intervalů mezi jednotlivými tympány. Z velkého bubnu je (jak již jsem uvedl) nutno odstranit tlumítka a také i rušivě rezonující součástky. Ladění velkého bubnu (lze-li to tak nazvat) musí vždy být nižší, než ladění největšího tympánu. Velký buben je rozezníván stejnými paličkami a stejným způsobem, jako tympány.

Další požadavky a vysvětlení jsou uvedeny v poznámkách k partituře, (ze které mimochodem hraje tympánista) a v poznámkách k partu sólisty, nebo jsou přímo vepsány do notových osnov.

Specifikace bicí soupravy: (Předepsané průměry nástrojů jsou jen informativní, zejména pro činely CRASH je směrodatná spíše výška "tónu", umožňující jejich snadné rozlišení na soprán, alt, tenor a bas.)

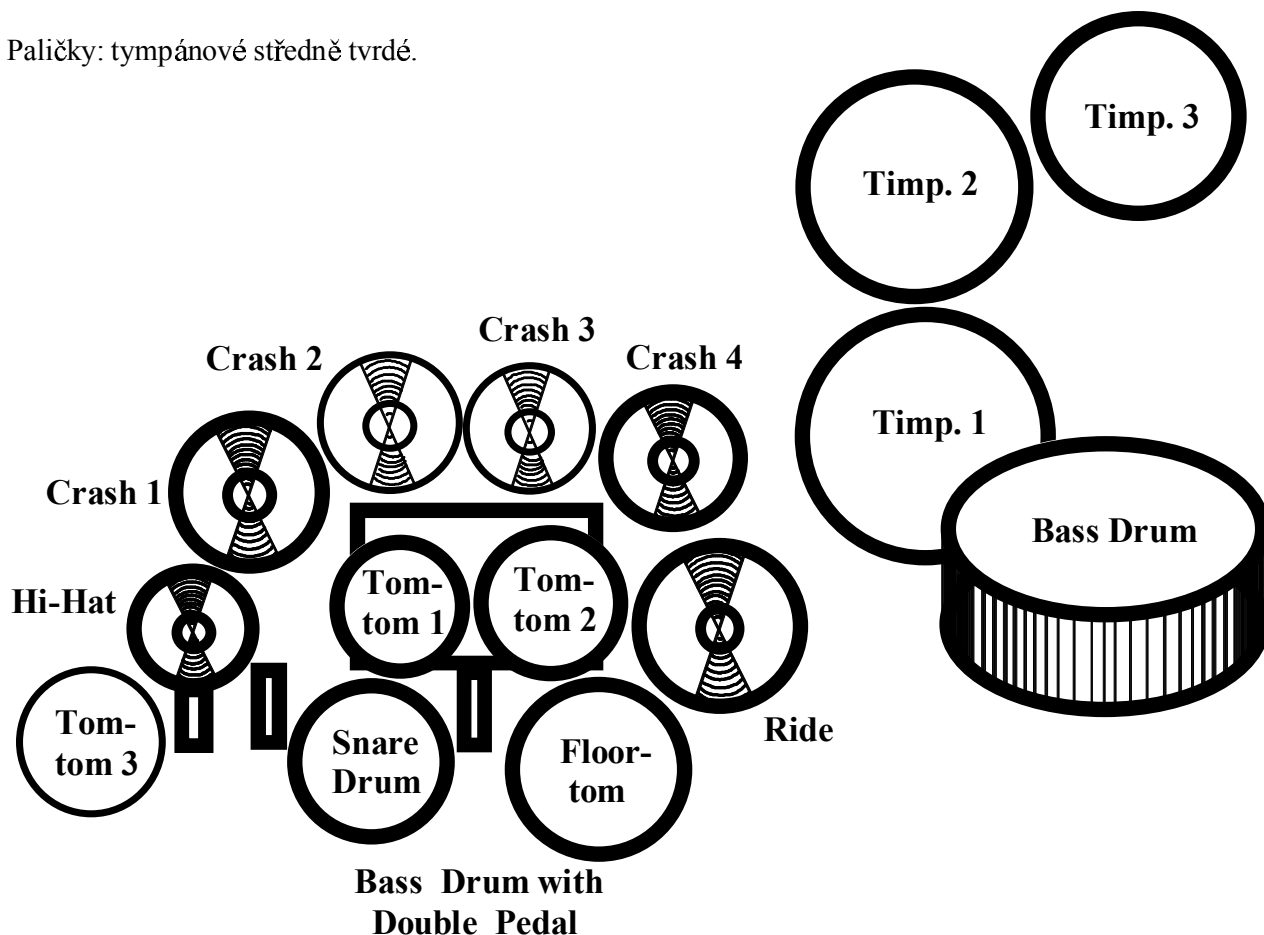
- velký buben s dvojitým pedálem
- malý buben
- tomtom 1, 10"
- tomtom 2, 12"
- tomtom 3, 13"
- floortom 16"
- činel RIDE 20"
- činel CRASH 1, 18"
- činel CRASH 2, 15"
- činel CRASH 3, 14"
- činel CRASH 4, 16"
- Hi-Hat 14"

Paličky: tympánové, středně měkké, na malý buben, metličky.
Není-li typ paliček uveden, použijte paličky na malý buben.

Specifikace doprovodné sestavy:

- 3 tympány symfonické s přeladovacím mechanismem
- velký buben symfonický na stojanu

Paličky: tympánové středně tvrdé.

Poznámka: Nástroje zvýrazněné silnou čarou představují minimální požadavky na bicí soupravu potřebnou pro Concertino za předpokladu, že činel RIDE a horní činel Hi-Hat je možno použít jako náhražky za činely CRASH. Slabě nakreslené činely doplňují bicí soupravu do ideální sestavy. Tomtom umístěný nalevo od Hi-Hat slouží k usnadnění hry některých pasáží skladby.

Concertino

Tomáš Chmura

pro bicí soupravu s doprovodem tympanů a velkého bubnu

I. Variace

Instruments

Drum Set

Snare Drum: head, crossstick, ghost stroke, rim shot

Bass Drum with pedal

Tom Toms

Crash Cymbal

Ride Cymbal

Ride Cymbal on Bell

Hi-Hat (. closed, - open)

Hi-Hat with foot

any Tom Tom or Drum

Timpani & Bass Drum: Timpani G, C, G; Bass Drum with sticks

$\text{♩} = 90$
secco

Thema

Drs.

T. & B.D.

sfz

p

sfz *pp*

(Thema)

Drs.

T. & B.D.

f

f

Variazione I

Drs.

T. & B.D.

mf

f

f

Variazione II

Drs.

T. & B.D.

f

Variazione III

Drs.

T. & B.D.

mf *<* *>* *sfz*

p l l p p l p p l p l l p l p p l l p p l p l l
 Drs. *p l l p p l p l l p l p p l l p p l p l l*
 T. & B.D.
f

Variazione IV

p l l p p l p p l p l l p l p p l l p p l p l p
 Drs. *mp*
 T. & B.D.
f mp

Drs. *mp*
 T. & B.D. *mp*

Variazione V

press roll

Drs. *p*
 T. & B.D. *p*

Variazione VI

Drs. *mf*
 T. & B.D. *sfz ff*

Variazione VII

Drs. *p*
 T. & B.D. *mf*

Variazione VIII

Drs. *mf*
 T. & B.D. *f*

Variation IX

Drs. *p*

T. & B.D.

Drs. *f*

T. & B.D. *mf*

Variation X

Drs. *mf* (left hand *ff*)

T. & B.D. *mf*

Variation XI

Drs. *mf* (all)

T. & B.D. *mp* (al centro instrumento)

Drs. *mf*

T. & B.D. *mf*

Variation XII

Drs. *ff*

T. & B.D. *mf*

Drs. *ff*

T. & B.D. *mf*

(normale)

Coda ♩ = 120 (Poco piú mosso)

1

Drs. *mf*

T. & B.D.

2

Drs.

T. & B.D. *p*

3

Drs.

T. & B.D. *mf*

4

f

5

Drs.

T. & B.D. *ff*

f

6

Drs.

T. & B.D.

accelerando poco a poco

7

Drs.

T. & B.D.

Drs.

T. & B.D.

II. Quasi improvvisando

Instruments

	Snare Drum				Bass Drum	Tom Toms	Crash Cymbal	Ride Cymbal	Cymbal on Bell	Hi-Hat (. closed, - open)	Hi-Hat with foot	any Tom or Drum	4 cymbals: treble alt tenor bass
Drum Set	head	crosstick	ghost stroke	rim shot	with pedal		*	x	•	x	x		x x x x
Timpani & Bass Drum	Timpani A, C#, F		Bass Drum with sticks										

Typy úderů na činely:
 špičkou paličky na plochu   typický úder CRASH   kolmo na ostří   bellčinelu

Appassionato ♩ = 80

ritardando poco a poco

1 a tempo, ben ritmico

2 *)

3

*) Poznámka:

Až do konce v ěty pokud možno nepoužít vícekrát bezprostředně po sobě tentýž činel CRASH, není-li stanoveno jinak.

single stroke roll

6

3 3 3 3

fp *f* *ff* *f* *mf* *fff* *fp*

5 5 9

Drs.

T. & B.D.

4

6

f *mf* *f*

Drs.

T. & B.D.

double stroke roll (open)

6 6 9 9

ff *mf* *f* *ff* *f* *p*

Drs.

T. & B.D.

5

3 3 3 3 6 9 9

mf

Drs.

T. & B.D.

6

press roll

3 3 3 3

2 cymbals

l p p p l l p p p l l p p p l l p l p l

pp *mf* *f* *mf*

Drs.

T. & B.D.

7

next cymbal

press strokes

3 3 3

f *p*

Drs.

T. & B.D.

**) Poznámka: V této větě veškeré předepsané střídání rukou není pomůckou hráče, ale je naopak povinné pro dosažení konkrétního zvukového efektu.

8

4 cymbals

p

mf

f

single stroke roll

1 cymbal only (double stroke roll open)

press roll

Drs.

T. & B.D.

2 cymbals and Hi-Hat with foot

p

Drs.

T. & B.D.

9

ff

mf

Drs.

T. & B.D.

pp

ff

p

ff

ffp

ff

Drs.

T. & B.D.

10

ritardando poco -----

pp

ff

ff

fp

Drs.

T. & B.D.

a poco

solo improvization (fills)

ff

fff

fff

Drs.

T. & B.D.

III. Rondo

Instruments

Snare Drum: head, crossstick, ghost stroke, rim shot, sůičk' over stick
 Bass Drum: with pedal
 Tom Toms
 Crash Cymbal
 Ride Cymbal
 Cymbal on Bell
 Hi-Hat (. closed, - open)
 Hi-Hat with foot
 any Tom Tom or Drum
 3 cymbals: treble, alt, tenor

Drum Set

Timpani & Bass Drum

Timpani: H, D#, F#
 Bass Drum: with sticks

Typy úderů na činely:
 špičkou paličky na plochu   typický úder CRASH   bell činelu

♩ = 120

1.

Drs. [Staff]

T. & B.D. [Staff]

f

2.

Drs. [Staff]

T. & B.D. [Staff]

pp → *f*

3.

Drs. [Staff]

T. & B.D. [Staff]

p

4.

Drs. [Staff]

T. & B.D. [Staff]

pp → *ff*

5.

1. [Staff]

2. [Staff]

Drs. [Staff]

T. & B.D. [Staff]

f → *ff*

*) Poznámka:
 Až do konce v ěty pokud mo žno nepoužít vícekrát bezprostředně po sobě tentýž činel CRASH, není-li stanoveno jinak.

6

Drs. T. & B.D.

p

Measures 6 and 7. The upper staff (Drs.) features a melodic line with slurs and accents. The lower staff (T. & B.D.) has a bass line with rests. A box labeled '6' is above the first measure. The dynamic *p* is indicated at the start of measure 7.

7

Drs. T. & B.D.

f

Measures 7 and 8. The upper staff (Drs.) continues the melodic line. The lower staff (T. & B.D.) has a bass line with rests. A box labeled '7' is above the first measure. The dynamic *f* is indicated at the start of measure 8.

Drs. T. & B.D.

mf *ff*

Measures 8 and 9. The upper staff (Drs.) has a complex melodic line with many slurs. The lower staff (T. & B.D.) has a bass line with rests. Dynamics *mf* and *ff* are indicated at the end of the system.

8 **Meno mosso** ♩ = 75

1.

Drs. T. & B.D.

p

Measures 10 and 11. The upper staff (Drs.) has rests. The lower staff (T. & B.D.) has a bass line with chords and notes. A box labeled '1.' is above the first measure. The dynamic *p* is indicated at the start.

2.

9

Drs. T. & B.D.

pp *mf*

Measures 12 and 13. The upper staff (Drs.) has a melodic line with slurs and accents. The lower staff (T. & B.D.) has a bass line with rests. A box labeled '2.' is above the first measure, and a box labeled '9' is above the second measure. Dynamics *pp* and *mf* are indicated.

10

3 cymbals

Drs. T. & B.D.

p *mf* *p*

Measures 14 and 15. The upper staff (Drs.) has a melodic line with slurs and accents. The lower staff (T. & B.D.) has a bass line with notes. A box labeled '10' is above the first measure. Dynamics *p*, *mf*, and *p* are indicated. A dashed line above the staff is labeled '3 cymbals'.

11

Drs. T. & B.D.

ppp

Measures 16 and 17. The upper staff (Drs.) has a melodic line with slurs and accents. The lower staff (T. & B.D.) has a bass line with notes. A box labeled '11' is above the first measure. The dynamic *ppp* is indicated at the start.

12 Piú mosso $\text{♩} = 140$

1.

Drs.

T. & B.D.

13

2.

Drs.

T. & B.D.

14

Drs.

T. & B.D.

15

Drs.

T. & B.D.

16 Meno mosso $\text{♩} = 120$

1.

Drs.

T. & B.D.

2.

Drs.

T. & B.D.

17

Drs.

T. & B.D.

18

Drs.

T. & B.D.

19

double stroke roll (open)

ff

fp $\leftarrow$ *f*

20

p

f

21

2.

mf

f mf

f mf

(al centro instrumento)

mf (sempre)

22

f mf

f mf

f mf

f mf

23

f

(normale)

f

p l p l p l

p l l p p

p l p l p

24

p l p l p

p l p l

p l p l p

ff

ff *f*

Piú mosso $\text{♩} = 130$

1.

2.

ff

25

Drs. *mf*

T. & B.D.

26

Drs.

T. & B.D. *f* *f*

27

Drs.

T. & B.D. *mf*

28

Drs. *ff*

T. & B.D. *ff*

29 Coda

Drs.

T. & B.D.

double stroke roll (open)

Drs.

T. & B.D.